

Az énekórákon bemutatjuk a Kécske környékén gyűjtött népdalokat (pl. Kálmány Lajos gyűjtése), ismerkedünk a kécskei citerazenekarral, tanítunk dalokat a Tiszáról, illetve az egyházi ünnepkörből, népzenei felvételeket mutatunk be, ismerkedünk a néprajzi és zenei lexikonok, enciklopédiák közléseivel.

A *rajz és vizuális kultúra* is személyiségfejlesztő hatású. Kécskéhez kötött téma: a család, a kécskei mézesbábos népművészet mestere, a kécskei bábosok megismerése. A kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumban tanulmányozhatók a népművészet emlékei, a város helytörténeti gyűjteménye, a kécskei fazekas- valamint a kékfestő műhely ugyancsak érdekes látványokat kínál. Sor kerül a köztéri szobrok, emlékművek, középületek esztétikai elemzésére, a templomok neogótikus, késő barokk és klasszicista stílusjegyeinek, a jellegzetes polgárházak jellemzőinek megfigyelésére, a kécskei nyári művésztaborban készült festmények, alkalmi tárlatok megtekintésére. Megfigyelhetjük a viselet változásait, népművészeti alkotások rajzolása, festésc szerepel az anyagban, népi játékokat készítettünk. A 8. évfolyamon a népi építészet jellemzőivel foglalkozunk, megfigyeljük a település egyes részleteinek, utcaképeinek elemeit, a városrendezés tervét.

A *technika és életvitel* ismeretkörébe tartozik, pl. a lakóhelyi környezet, a kertgazdálkodás, a népi építészet anyagaival, szerkezeteivel való ismerkedés, s a lakóhely vizsgálata a funkció, a célszerűség, az esztétikum és a forma összefüggései szerint. Az 5. évfolyamon esik szó nagyanyáink ételairól, a kenyérsütésről, a helyi öltözködési szokásokról, a 6. évfolyam a kendermunkát hozza közelebb, a 7.-ben a népi hímzések öltéstechnikáját és a környék közlekedésének történetét mutatjuk be.

Folyamatban van a testnevelés és sport, a tánc és dráma, a mozgókép és médiaismeret tananyaga helyi vonatkozásainak kidolgozása. A nevelők honismereti szemlélete segíti helyi tervek megvalósításának sikerét.

Tajti Erzsébet

Gyermekek a természetben

A természet szeretetét, a bennünket körülvevő környezet iránti fogékonyságot a gyermekekben lehet igazán elültetni. Aki ebbe nő bele, annak természetessé válik, hogy mi csak egy része – igaz, a legnagyobb felelősséggel bíró része – vagyunk az élővilágnak, amit nem herdálni vagy pusztítani, hanem óvni kötelességünk.

Ennek a gondolatnak a jegyében jött létre egy honismereti tábor Tiszaföldváron a Nemzeti Kulturális Alap, a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium, továbbá a Honismereti Szövetség támogatásával. Harminckét 12–18 éves diák vett részt rajta *dr. Kaposvári Gyöngyi*, a szolnoki Damjanich János Múzeum muzeológusa vezetésével, kutatócsoportokra osztva, melyeket *Béres Mária*, *dr. Jancsovicsné Varjú Róza*, *Kozma Csaba* tanárok, illetve *Mező Szilveszter* és *Pató Mária* muzeológusok vezettek.

A helyszín kiválasztása nem volt véletlenszerű. A Tiszazug sokak előtt ismeretlen varázslatos világát hálás feladat megmutatni a természet csodái iránt fogékony érdeklődőknek. Nem véletlen, hogy Tiszaföldváron egy ma is létező múzeumot hozott létre a tájegység értékeinek megőrzésére a közelmúltban elhunyt *dr. Varga Lajos*, aki hatalmas munkával gyűjtötte össze a vidék arculatát kialakító jégkorszak emlékeitől napjainkig mindazt, aminek mondanivalója van az embernek számára. A program egyik meghatározó részét e gyűjtemény megismerése jelentette, de a foglalkozások zöme a szabad természetben folyt, hogy a városi életformához szokott gyerekeket ráébredesse egy ma már háttérbe szorult, természetközeli életmód szépségeire.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően váltogatták egymást az elméleti és a gyakorlati programok. *Szlanikó István* nyugalmazott múzeumigazgató Tiszaföldvár történetét ismertette, kiegészítve a Tiszazugi Földrajzi Múzeum „Mi hát a varázs e tájon?” című kiállítással és városnézéssel, amire a nagyobb rálátás kedvéért fölmentek a város református tornyába. Ugyancsak a múltat idézte *dr. Tárnoki Judit* régész elmúlt korok üzenetéről szóló előadása, együtt azzal a bemutatóval, melyet *Horváth Mária* restaurátor tartott a gyermekeknek, szemléltetve, hogyan kelnek életre az idő romboló munkájától megvisselt régészeti tárgyak.

Az Alföld bőséges kő- és bronzkori leleteinek szépsége mindenképpen lenyűgöző bizonyítéka annak a nagyközönség előtt jobbra ismeretlen ténynek, hogy a sokak által unalmasnak és egyhangúnak mondott tiszazugi tájnak milyen változatos és pezsgő volt a történelme.

A tiszakürti arborétumban játékos formában sikerült a gyermekekhez közel hozni a természet világát. *Béres Mária* tanár természetjáró ismeretekhez kötődő, önálló megfigyeléseket kívánó feladatokra épülő versenyt rendezett a résztvevőknek – a felnőtteknek is –, aminek során tanulmányozniuk és beszámolójuk alapján rögzíteniük kellett az élővilág mindennapi életének megnyilvánulásait, de meg kellett keresniük a természettől idegen emberi tevékenység jeleit is. A gyűjtőmunka során külön figyelniük kellett arra, hogy az élő növényzetben kárt ne tegyenek, kizárólag az elhullott növényi részeket vehették magukhoz. Ilyen feltételekkel kellett gyűjteniük pontosan száz darabot valamiből, három szélfújta magot, vagy színenként növényi részeket, továbbá megkeresni valamit, ami a természetben nagyon fontos. Ezen kívül, még csaknem harminc különböző feladatuk volt. Az ötlet életrevalóságát a fiatalok lelkesedése minden tekintetben igazolta.

A felsorolt programokat önálló kézműves-foglalkozások egészítették ki, ahol megismertek az üvegfestés, a lemezdomborítás és a szalmafonás mesterfogásaival is. Ugyancsak az ismeretszerzést ötvözték a szórakozással a résztvevők azoknak a vetélkedőknek a során, amikor önálló gyűjtési feladatként írták le a környék történelmi emlékhelyeit, idézték fel üzenetüket. A díjkiosztás ugyanis a helyi cukrászdában zajlott le, ahol *Erdős Hanna* cukrászmester műhelyét meglátogatva bővebb „tanulmányokat” is tudtak folytatni az édesipar területén. A tanulást oldó vetélkedők, táncház, kötetlen játékok és a tábor folyamán készített rajzok, fényképek kiállítása után a tábor zárásaként a tanulókat a gyermekek írásban is rögzítették, hogy tapasztalatokat gyűjtsenek a tervszerű gyűjtőmunka minden állomásáról.

A szervezők az eddigi eredmények és tapasztalatok alapján az évente megrendezendő honismereti tábort szeretnék állandó rendezvénnyé tenni. Véleményük és szándékuk szerint az ilyen rendezvények missziót tölthetnek be azzal, hogy a természettől elszakadt, jórészt mesterséges környezetben élő ifjúságot legalábbis részben visszavezessék egy, a jelenleginél harmonikusabb környezetbe, megmutatva nekik a hagyományokban gyökerező életforma értékeit.

Szathmáry István

Ismerkedés egy hagyományos közlekedési móddal